

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи ДГ-31

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НІР

професор _____ С.Я.Ходирєв
“ ____ ” _____ 20 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Земельне право**
(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
підготовки **бакалавр**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
в галузі знань **19 Архітектура та будівництво**
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності **193 – Геодезія та землеустрій**
(шифр і назва спеціальності)
за освітньою програмою **Геодезія та землеустрій**
мова навчання **державна**

2019 рік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою дисципліни вивчення навчальної дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі земельного права, формування у студентів системи знань для самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з земельним правом, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення творчої діяльності та захисту своїх земельних прав в Україні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільні відносини, що пов'язані з використанням землі, виникають у зв'язку з розподілом, використанням та охороною земель і регулюються нормами земельного права.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

по-перше, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови – як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки;

по-друге, розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів;

по-третє, вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності, вкрай важливих для самовдосконалення та навчання у вузі.

2. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Земельне право» вивчається на третьому курсі, спираючись на всі знання та вміння, отриманні після вивчених раніше дисципліни «Правознавство».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів - <u>3</u> Кількість годин - <u>90</u>	<u>нормативна</u> (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>5</u> (порядковий номер семестру)	_____ (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>іспит</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	<u>8</u>	_____
- практичні заняття (годин)	<u>8</u>	_____
- самостійна робота студентів (годин)	<u>44</u>	_____
- курсовий проект (годин)	-	_____
- курсова робота (годин)	-	_____

- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	
- підготовка та складання екзамену (годин)	30	

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

знати:

- поняття земельного права, методи регулювання земельних відносин;
- поняття землі, її склад та категорії;
- поняття права на землю, право користування землею;
- право земельного сервітуту;
- поняття добросусідства;
- поняття припинення права на землю;
- управління в галузі використання і охорони земель.

вміти:

- використовувати джерела земельного права;
- захищати своє земельне право;
- розмежовувати землі різного цільового призначення;
- набувати право власності на земельну ділянку;
- здійснювати захист своїх порушених прав.
- нести відповідальність за порушення земельного законодавства;
- працювати з джерелами захисту земельного права України;
- застосовувати на практиці нормативно-правові акти в галузі земельних відносин;

5. Критерії оцінювання результатів навчання

• Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Роз'яснення оцінки	Кількість балів	Оцінка за	
		шкалою ЄКТС	національною шкалою
відмінне виконання з незначною кількістю помилок	90-100	A	відмінно (зараховано)
вище середнього рівня з кількома помилками	80-89	B	добре (зараховано)
загалом робота правильна, але з певною кількістю помилок	75-79	C	добре (зараховано)
непогана, але зі значною кількістю помилок	67-74	D	задовільно (зараховано)
виконання задовольняє мінімальні критерії	60-66	E	задовільно (зараховано)

потрібне повторне перескладання	35-59	FX	не задовільно (не зараховано)
повторне вивчення дисципліни	1-34	F	не задовільно (не зараховано)

- **6. Засоби діагностики результатів навчання** проводяться у формі усного опитування, підготовки та виступу з доповідями на задані теми, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, іспиту.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назва теми лекційного матеріалу	Кільк. годин	Назва тем	Кільк. годин	Література
	очна	ПР, СРС	очна	
1	2	3	4	5
Семестр 1.				
Тема 1. Поняття, предмет, методи земельного права. Принципи земельного права. Співвідношення земельного права із суміжними галузями права та його місце у вітчизняній системі права. Функції земельного права, як галузі права. Система земельного права. Земельно – правові норми. Поняття, особливості і класифікація джерел земельного права.	2	ПР. Поняття земельного права як самостійної галузі права. Земельні правовідносини	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 2. Земельні правовідносини. Поняття та види земельних правовідносин. Суб'єкти, об'єкти та зміст земельних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 3. Землі України. Поняття землі, її склад та категорії. Цільове призначення землі.	2	ПР. Землі України. Землі сільськогосподарського призначення	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 4. Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання. Приоритетність земель сільськогосподарського призначення. Приватизація земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій.		СРС. Використання земельних ділянок з меліорованими системами. Землі фермерського господарства. Земельні ділянки особистих селянських господарств. Землі для сінокошіння і випасання худоби, для садівництва та городництва	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 5. Визначення земель житлової та громадської забудови. Земельні ділянки житлово-будівельних і громадянсько – будівельних кооперативів. Земельні ділянки багатоквартирних жилих будинків.	2	ПР. Землі житлової та громадської забудови. Землі природоохоронного призначення. Землі оздоровчого призначення. Землі реакційного призначення	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]

Тема 6. Землі природо – заповідного фонду: їх склад та порядок використання.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 7. Специфіка використання земель оздоровчого призначення.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 8. Визначення земель, їх склад та використання.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 9 Склад земель історико – культурного призначення та їх використання.	2	ПР. Землі історико - культурного призначення. Землі лісогосподарського призначення. Землі водного фонду. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 10. Визначення земель лісогосподарського призначення, власність на них та їх використання.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 11. Склад земель водного фонду. Прибережні захисні смуги. Смуги відведення. Берегові смуги водних шляхів.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 12. Землі промисловості. Землі транспорту.		СРС. Землі зв'язку. Землі енергетичної системи. Землі оборони	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 13. Поняття та зміст права власності на землю. Об'єкти та суб'єкти права власності на землю. Форми права власності на землю. Права та обов'язки власників земельних ділянок.		ПР.Права на землю. Право власності на землю. Право користування землею. Право земельного сервітуту	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 14. Право постійного користування землею. Право оренди земельної ділянки.		СРС. Право концесійера на земельну ділянку. Права та обов'язки землекористувачів..	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 15. Поняття, зміст та види земельного сервітуту. Порядок встановлення земельних сервітутів.		СРС. Дія земельного сервітуту та його припинення.	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 16. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови.		ПР.Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевізис) або для забудови (суперфіцій)	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 17 Поняття та зміст добросусідства..		ПР.Добросусідство. Обмеження права на землю	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 18. Поняття обмеження у використанні земельних ділянок, обмеження прав на земельну ділянку. Охоронні зони. Зони санітарної охорони, санітарно-захисні зони.		СРС. Зони санітарної охорони, санітарно-захисні зони та зони особливого режиму використання земель.	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 19. Підстави набуття права на землю із земель державної та комунальної власності. Передача земельних ділянок державної власності у комунальну власність чи земельних ділянок комунальної власності у державну власність. Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами. Норми безоплатної передачі земельних ділянок громадянам. Порядок передачі земельних ділянок в оренду.		ПР.Права на землю. Право власності на землю. Право користування землею. Право земельного сервітуту. Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів	1	Основна [1-10]; додаткова [1-31]

Тема 20. Продаж земельних ділянок державної чи комунальної власності і або прав на них. Особливості продажу земельних ділянок державної або комунальної власності іноземним державам, іноземним юридичним особам.		СРС. Зміст угод про перехід права власності на земельні ділянки. Застава земельних ділянок або прав на них.	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 21. Підстави припинення права власності на земельну ділянку та підстави припинення права користування земельною ділянкою.		СРС. Припинення права на землю. Гарантії прав на землю. Охорона земель. Управління в галузі використання і охорони земель. Відповідальність за порушення земельного законодавства.	9	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 22. Захист прав на землю та його способи.		СРС. Вирішення земельних спорів.	5	Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 23. Завдання, зміст і порядок охорони земель. Консервація земель.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Тема 24. Відповідальність за порушення земельного законодавства.				Основна [1-10]; додаткова [1-31]
Усього за семестр	8	ПР СРС	8 44	
УСЬОГО за дисципліну	8	ПР СРС	8 44	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять немає
(за наявності)

9. Форми поточного та підсумкового контролю здійснюються у вигляді поточних письмових контрольних робіт та підсумкового заліку.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення немає
(за потреби)

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Земельне право України: Підручник / За ред.. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. – Вид. 2, перероб. і доп. – К.: Істина, 2003. – 448 с.

2. Земельне право: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред.. В.І. Семчика і П.Ф. Кулинича. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.- 600 с.

3. Земельне право України: Підручник / М.В. Шульга, Г.В. Анісімова, Н.О. Багай, А.П. Гетьман та ін.; - К.: Юрінком інтер, 2004. – 368 с.

4. Корнєєв Ю.В. Земельне право. 2-ге вид. переробл. та доп. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 240 с.

5. Мірошніченко А.М. Земельне право України. Навчальний посібник. – К.: Алерта, ЦУЛ, 2011. – 678 с.

6. Шульга М.В. Земельне право України. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.

7. Андрейцев В.І. Земельне право і законодавство суверенної України: актуальні проблеми практичної теорії [Текст] / В.І. Андрійцев. – К. : Знання, 2007. – 445 с.

8. Земельне право : підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін. ; за ред. М.В. Шульги. – Х.: Право, 2014. – 520 с.

9. Земельне право: запитання та відповіді : Навчальний посібник / Гордєєв В.І., Жушман В.П., Ігнатенко І.В. та ін.; за ред. Шульги М.В. – Х. : Одиссей, 2014. – 288 с.

10. Земельне право України [текст] : Навчальний посібник для підготовки до іспитів. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 238 с.

Додаткова:

1. Земельний кодекс України: науково-практичний коментар [Текст] / за ред. А.П. гетьмана, М.В. Шульги. – Вид. 4-те, допов. – Х. : Тов «Одиссей», 2007. – 624 с.

2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст.141.

3. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. / За ред. розробників Цивільного кодексу України. – К.: Істина. – 928 с.

4. Гражданский процессуальный кодекс Украины.– Харьков: Одиссей, 2004.– 224 с.

5. Водний кодекс України [Текст]: Закон України від 06.06.1995 р. № 213/95 – ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. - № 24. – Ст. 214.

6. Лісовий кодекс України [Текст]: Закон України від 21.01.1994 р. № 3852 – XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. - № 17. – Ст. 99.

7. Податковий кодекс України [Текст]: закон України від 2.12.2010 р. № 2755 – VI Відом. Верхов. Ради України. – 2011. - № 13. – Ст.112.

8. Про благоустрій населених пунктів [Текст]: Закон України від - 06.09.2005 р. № 2807 – IV // Від. Верхов. Ради України. – 2005. - № 49. – Ст. 517.

9. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності [Текст]: Закон України від 17.11.2009 р. № 1559 – VI Відом. Верхов. Ради України. – 2010. - № 1. – Ст. 2.

10. Про генеральну схему планування території України [Текст] : Закон України від 07.02.2002 р. № 3059 – III // Офіц. вісн. України. – 2002. - № 10. – Ст. 466.

11. Про Державний земельний кадастр [Текст] : закон України від 07.07.2011 р. № 3613 – VI // Офіц. вісн. України. – 2011. - № 60. – Ст. 2405.

12. Про державний контроль за використанням та охороною земель [Текст] : Закон України від 19.06.2003 р. № 963 – IV // Офіц. вісн. України. – 2003. - № 29. – Ст. 1432.

13. Про державну експертизу землепорядкованої документації [Текст] : Закон України від 17.06.2004 р. № 1808- IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. - № 38. – Ст. 471.

14. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень [Текст] : Закон України від 01.07.2004 р. № 2004 р. № 1952 – IV // Офіц. вісн. України. – 2004. - № 30. – Ст. 1993.

15. Про землеустрій [Текст] : Закон України від 22.05.2003 р. № 858 – IV // Офіц. вісн. України. – 2000. - № 6. – Ст. 2000.

16. Про меліорацію земель [Текст] : Закон України від 14.01.2000 р. № 1389 – XIV // Офіц. вісн. України. – 2000. - № 6. – Ст. 2000.

17. Про мораторій на зміну цільового призначення окремих земельних ділянок рекреаційного призначення в місцях та інших населених пунктах [Текст] : Закон України від 17.03.2011 р. № 3159 – VI Офіц. вісн. України. – 2011. - № 28. – Ст. 1153.

18. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку [Текст] : Закон України від 29.11.2001 р. 2866 – III // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. - № 10. – Ст. 78.

19. Про основи містобудування [Текст] : Закон України від 16.11.1992 р. № 2781 – XII // Офіц. Вісн. України. – 2003. - № 44. – Ст. 2288.

20. Про особисте селянське господарство [Текст] : Закон України від 15.05.2003 р. № 742 – IV // Офіц. вісн. України. – 2003. - № 23. – Ст. 1014.

21. Про оренду землі [Текст] : Закон України від 06.10.1998 р. № 1211 – IV // Офіц. Вісн. України. – 2003. - № 44. – Ст. 2288.

22. Про охорону земель [Текст] : Закон України від 19.06.2003 р. № 962 – IV // Офіц. вісн. України. – 2003. - № 29. – Ст. 1431.

23. Про охорону навколишнього природного середовища [Текст] : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264- XII // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1991. - № 41. – Ст. 546.

24. Про оцінку земель [Текст] : Закон України від 11.12.2003 р. № 1378 – IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. - № 15. – Ст. 229.

25. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв) [Текст] : Закон України від 05.06.2003 р. № 899 – IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. - № 38. – Ст. 314.

26. Про регулювання містобудівної діяльності [Текст] : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038 – VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. - № 34. – Ст. 343.

27. Про фермерське господарство [Текст] : Закон України від 19.06.2003 р. № 973 – IV // Офіц. вісн. України. – 2003. - № 29. – Ст. 1430.

28. Положення про Державне агентство земельних ресурсів України [Текст] : Указ Президента України від 08.04.2011 р. № 445/2011 // Офіц. вісн. України. – 2011. - № 29. – Ст. 1259.

29. Про експертну грошову оцінку земельних ділянок [Текст] : постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 р. № 1531 // Офіц. вісн. України. – 2002. - № 42. – Ст. 1941.

30. Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок [Текст] : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 р. № 677 // Офіц. вісн. України. – 2004. - № 21. – Ст. 1425.

31. Про організацію робіт та методику розподілу земельних ділянок між власниками земельних часток (паїв) [Текст] : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.2004 р. № 122 // Офіц. вісн. України. – 2004. - № 5. – Ст. 241.

